

SIVISTYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 1/2007 vp

Valtioneuvoston selonteko valtiontalouden tarkistetuista kehyksistä vuosille 2008—2011

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 30 päivänä toukokuuta 2007 lähettäessään valtioneuvoston selonteon (VNS 1/2007 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi valtiovarainvaliokuntaan samalla määrännyt, että valiokunnat voivat niin halutessaan antaa asiasta lausunnon valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Sivistysvaliokunnassa ovat olleet kuultavina:

- budjettineuvos Arto Merimaa ja budjettineuvos Jouko Narikka, valtiovarainministeriö
- talousjohtaja Eero Pulkkinen, opetusministeriö.

VALTIONEUVOSTON SELONTEKO

Selonteon mukaan vaalikauden kehys asetetaan siten, että se toteuttaa hallitusohjelmassa sovitun 1,3 mrd. euron menolisäyksen vuoden 2011 tasolla. Hallitusohjelman mukaisen kehysmenojen lisäyksen toteuttaminen edellyttää, että maaliskuun 2007 kehyspäättöksen mukaisia menoja kohdennetaan uudelleen yhteensä 250 miljoonan euron edestä. Menojen lisäys koostuu hallitusohjelman liitteessä täsmennetyistä lisäpanostuksista mm. hyvinvointipalveluihin, tulonsiirtoihin ja osaamisen edistämiseen, jotka kasvattavat kehysmenoja yhteensä 1 050 miljoonalla eurolla vuoden 2011 tasolla, sekä vuosittaisesta 300 miljoonan euron varauksesta lisätalousarviotarpeita varten. Hallitusohjelmassa myöhem-

min täsmennettäväksi jätetystä 200 miljoonan euron varauksesta jää kehyspäättöksessä jakamatta 101 miljoonaa euroa vuonna 2011. Jakamaton varaus on asetettu siten, että se on 60 miljoonaa euroa vuonna 2008, 75 miljoonaa euroa vuonna 2009 ja 90 miljoonaa euroa vuonna 2010.

Opetusministeriön hallinnonalalla määräraha-kehukset kasvavat valtion vuoden 2007 talousarvion 6 028 miljoonasta eurosta 6 384 miljoonaan euroon vuoteen 2011. Kehyksen ulkopuolisten varojen arvioidaan kasvavan vastaavana aikana 537 miljoonasta eurosta 569 miljoonaan euroon.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Sivistysvaliokunta tarkastelee tässä lausunnossa valtiontalouden menokehyksiä koskevaa selontekoa vain eräiden keskeisimpien asioiden osalta.

Valiokunta pitää myönteisenä, että opintorahaa korotetaan 15 prosentilla kaikilla koulutusasteilla syyslukukaudella 2008 ja opiskelijan omia tuloja korotetaan 30 prosentilla vuoden 2008 alusta lukien. Ammatillisen peruskoulutuksen laajentaminen määräraikaisesti keskimäärin 2 000 opiskelijalla vuodesta 2008 alkaen on valiokunnan mielestä tärkeää, samoin kuin oppisopimuskoulutuksen laajentaminen.

Valiokunta pitää hyvänä, että ikäluokkien pienenemisestä johtuva säästö, noin 80 miljoonaa euroa, kohdennetaan koulutuksen laadun kehittämiseen. Valiokunta pitää kuitenkin välttämättömänä, että kohdennus toteutetaan siten, että tavoitteeksi asetettu opetusryhmien koon pienentäminen sekä tuki- ja erityisopetuksen vahvistaminen myös käytännössä toteutuu. Hallituksen tulee löytää sellainen malli, että tämä tavoite toteutuu eikä heikennä kuntataloutta. Selonteossa todetaan, että tämänhetkisistä varsin suotuisista talouden näkymistä huolimatta on suuri riski, että kuntien rahoitustilanne tulevina vuosina jälleen vaikeutuu. Tämä saattaa vaikeuttaa myös voimavarojen suuntaamista koulutuksen laadun parantamiseen.

Valiokunnan mielestä on keskeistä toteuttaa hallitusohjelmassa yliopistoille koulutukseen ja tutkimukseen sekä innovaatiokyvyn parantamiseen kohdistetut tavoitteet. Hallitusohjelman mukaisesti kuitenkin jatketaan edellisen hallituksen aloittaman tuottavuusohjelman toteutta-

mista. Uusien tuottavuutta lisäävien toimenpiteiden jatkamista koskeva työ käynnistetään, ja hallitus tarkastelee ehdotuksia loppusyksystä 2007. Valiokunta on huolestunut tuottavuusohjelman vaikutuksista yliopistoille. Edellisellä vaalikaudella aloitettu tuottavuusohjelma alkuperäisessä muodossaan tarkoittaisi yhteensä 1 000 henkilötyövuoden vähennystä yliopistoille kehyskaudella. Valiokunnan mielestä tätä ei tule kohdentaa opetus- ja tutkimushenkilöstöön. Valiokunta kiinnittää huomiota muun muassa siihen, että opiskelijamäärä opettajaa kohti on yksi indikaattori, jolla arvioidaan yliopiston laatua. Suomen yliopistoissa opettaja/opiskelijasuhdeluku on kilpailijamaihin verrattuna huono. Suomessa suhdeluku on eräissä vertailuissa lähes 20, kun se kansainvälisissä huippuyliopistoissa on jopa alle kymmenen.

Kehyksen ulkopuolisista varoista valiokunnan toimialalla on kulttuuritoimintojen rahoituksessa keskeinen veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat. Valiokunta viittaa eduskunnan yksimielisesti hyväksymään lausumaan valtion kulu- van vuoden talousarvion yhteydessä. Siinä eduskunta edellytti, että lakisääteisten valtionosuuksien lisäykset osoitetaan tulevissa talousarvioissa yleisistä budjettivaroista katettaviksi. Myös apurahansaajien sosiaaliturvan uudistus tulee toteuttaa.

Lausunto

Lausuntonaan sivistysvaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa huomioon, mitä edellä on esitetty.

Helsingissä 8 päivänä kesäkuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Raija Vahasalo /kok	Lauri Oinonen /kesk
vpj.	Tuomo Hänninen /kesk	Tuomo Puumala /kesk
jäs.	Claes Andersson /vas	Leena Rauhala /kd
	Merikukka Forsius /vihr	Tommy Taberman /sd
	Timo Heinonen /kok	Jutta Urpilainen /sd
	Anneli Kiljunen /sd	Mirja Vehkaperä /kesk
	Sanna Lauslahti /kok	Henna Virkkunen /kok
	Jukka Mäkelä /kok	vjäs. Tuula Peltonen /sd.
	Mikaela Nylander /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.